

УДК 81'373.231

O. V. Антонюк

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української філології і культури

Донецького національного університету (м. Вінниця)

e-mail: antonyuk.len@yandex.ua

ПРІЗВИСЬКО ЯК ЕЛЕМЕНТ КОМУНІКАТИВНОГО АКТУ

Статтю присвячено дослідженняю однієї з актуальних проблем сучасної ономастики — функціонуванню прізвиськ у комунікативному процесі. На основі житого фактичного матеріалу подано аналіз виконуваних прізвиська-ми функцій у комунікативному акті.

Ключові слова: прізвисько, функції прізвиська, комунікація, комунікативний акт.

Однією з актуальних проблем сучасної ономастики є вивчення особливостей функціонування особових назв у процесі комунікації, оскільки саме під час спілкування з'являється потреба і реалізується можливість звертатися один до одного, яскраво виявляється чи не основна функція мови — номінативна, за допомогою якої відбувається «маркування» людини в суспільстві. Одними зі специфічних маркерів, що виділяють особистість у соціумі, визначають її як індивідуальну і неповторну, є прізвиська.

У мовознавстві другої половини ХХ та початку ХХІ століть з'явилося чимало праць, присвячених вивченняю прізвиськ у різних аспектах. Дослідники аналізують лексичну базу цих антропонімів (І. Козубенко, Н. Рульова, Н. Шульська та ін.), розробляють їх мотиваційну класифікацію (З. Нікуліна, М. Тимінський, М. Ушаков та ін.), визначають словотвірну будову (Г. Аркушин, Г. Сеник, В. Чабаненко та ін.), розглядають як вид усної народної творчості (Т. Олійник, Н. Хрустик, Н. Дранникова та ін.). В окремих працях докладно опи-сують прізвиська різних вікових груп людей (О. Данилевська, К. Попова, Т. Мещерякова, З. Нікуліна та ін.), їх лінгвопсихологічні чинники виникнення та вживання (Г. Аркушин, О. Данилевська, Р. Осташ та ін.), звертають увагу на прізвисько як елемент регіонального оно-

мастикону (Л. Кравченко, В. Чабаненко, Є. Шостка, Н. Шульська, А. Щербак та ін.), порушують питання про статус відпрізвищевих і відіменних найменувань та особливості їх функціонування (Н. Бренер, І. Сухомлин, О. Бороніна, М. Ушаков та ін.). Однак до цього часу не було приділено належної уваги вивченю прізвиськ у рамках функціонально-комунікативного підходу.

На сьогодні наявні лише окремі студії, в яких частково розв'язується це питання. Так, Н. Федотова, досліджуючи прізвиська Луганщини, з'ясовує специфіку їх функціонування як стислих текстів, аналізує в контексті проблеми розвитку людської свідомості та у світлі сучасної теорії тексту й комунікації [13]. І. Стаканова, аналізуючи шкільні прізвиська, виділяє їх комунікативно-прагматичні моделі на основі відношення «автор — адресат», звертає увагу на їх гендерну, статусну та емоційно-оцінну характеристики [10; 11]. Т. Денисова вивчає ці антропоніми з погляду побутування в сучасній мовленнєвій комунікації [6]. О. Антонюк та Г. Кравченко розглядають особливості вживання різних власних назв (зокрема і прізвиськ) у комунікативному акті на основі соціальної, сугестивної та інших функцій [1]. Таким чином, незважаючи на різноплановість досліджень, питання вивчення прізвиськ у комунікативному аспекті є цікавим й актуальним.

Об'єкт дослідження — корпус прізвиськ, зібраних у різних вікових групах носіїв.

Предметом дослідження послугували лінгвальні та позалінгвальні процеси, які сприяють виникненню, поширенню та функціонуванню прізвиськ, а також регламентують вживання їх у комунікативному акті.

Джерельною базою дослідження є живий фактичний матеріал, зібраний на території Донецької області.

Метою роботи є дослідження особливостей використання прізвиськ у комунікативному акті через аналіз виконуваних ними функцій. Досягнення мети передбачає розв'язання таких завдань: а) визначити та проаналізувати основні функції прізвиська як антропонімійної одиниці; б) виявити особливості використання прізвиськ у комунікативному акті.

Спираючись на погляди вітчизняних та зарубіжних науковців (Т. Парсонс, К. Черрі, Л. Виготський, О. Леонтьєв, Ю. Прилюк та

ін.) щодо тотожності понять «спілкування» та «комунікація», у роботі вживаемо їх як синонімічні.

Одразу зауважимо, що адресант (автор, відправник повідомлення) не створює для кожного окремого комунікативного акту новий антропонім (за винятком тих випадків, коли автор повідомлення і номінатор — одна і та ж особа). Залежно від ситуації спілкування (обставин, у яких відбувається комунікація) та мети (уявлення про результат) відправник повідомлення обирає форму найменування. Наприклад, *Володимир Іванович* — учитель, начальник, старший за віком чи соціальним статусом; *Волода* — товариш, колега; *Вовка* — друг, молодший за віком; *Іванченко* — учень, підлеглий тощо. У сфері неофіційного спілкування, де не існує жорстких законів і стандартів називання (вони формуються у самому процесі спілкування), звертаючись до людини, або говорячи про неї, активно вживають прізвисько.

Використання прізвиська в процесі спілкування визначається багатьма екстравінгвальними чинниками, а саме: ситуацією спілкування, нормами мовленнєвого етикету, віком, статтю, соціальним статусом комунікантів та ін. Саме тому в організації комунікації прізвиська відіграють важливу роль: репрезентують місце адресанта, адресата та носять прізвиська в соціумі, слугують для визначення соціальної дистанції між комунікантами, характеру стосунків між ними, допомагають (або навпаки — перешкоджають) організовувати ці стосунки. А оскільки будь-який комунікативний акт переслідує певну мету, то й прізвисько як елемент такого акту виконує відповідні функції.

Прізвисько є поліфункціональним антропонімом (номінует, ідентифікує, характеризує, диференціює, визначає соціальний статус, уводить в ряд, встановлює контакт та ін.). Але щоб стати засобом комунікації, воно повинне виконувати функції спілкування та повідомлення. На думку М. Василика, для їх реалізації необхідно оформити думки, тобто передбачається функція репрезентації, а її складовими є функції експресії та апеляції [3, с. 182]. Ці функції, а також номінативна, що є головною для всіх імен, є конститутивними й реалізуються у всіх формах людського спілкування. Але в реальному комунікативному акті, де прізвисько є обов'язковим елементом, переважно поєднується кілька функцій, одна з яких є основною.

Проаналізуємо найхарактерніші функції прізвиська, що виявляються в процесі комунікації.

Як зазначалось, основною функцією для всіх власних назв загалом і для прізвиська зокрема є **номінативна**. Будь-яке прізвисько в будь-якому комунікативному акті спочатку називає, а вже потім ідентифікує, характеризує, слугує для встановлення контакту тощо. Ця функція, як зазначає О. Суперанська, перекриває собою всі інші функції імен, що виділяються в мовленні, і завжди їх супроводжує [12, с. 272]. Номінативна функція превалює (але не є єдиною) у тих прізвиськах, що не відображають характерних рис носія і в яких мотив номінації втратився (забувся). Переважна більшість цих антропонімів має оканіональний характер: *Árgut, Bínát, Bójsik, Гачуча, Зұза, Кабадай, Карабута, Туáва, Қунай* та ін. Семантику деяких із них можна пояснити тільки приблизно, виходячи з лексичного значення мотивувального слова, наприклад: *Кандýра* — можливо, вказує на характер людини (надокучлива, марудна) й походить від *кандъор* — рідка каша [4, с. 413]; *Хýнька* — можливо, належить плаксивій людині й походить від *пхинъаты* — плакати [8, 3, с. 503]; *Шпріня* — можливо, від *шпиняты*, *насміхатися* [8, 4, с. 510]. Проте таке тлумачення буде хибним, оскільки в ньому відображені тільки значення лексичне, а не ономастичне.

Найменування з непрозорою семантикою можуть належати носіям різних вікових груп, однак дорослі їх вживають здебільшого у розмові про третіх осіб, а в дитячих, підліткових чи молодіжних колективах ці найменування часто використовують безпосередньо під час звернення до самого носія. Вживання / невживання прізвиськ у комунікативному акті залежить, по-перше, від рівня соціалізації людини, культури особистості загалом і культури мовлення зокрема. По-друге, слід зважати на те, що деякі з найменувань зберегли відтінок зневажливості, іронії, що можна пояснити самою природою прізвиська як найменування усно-розмовної неофіційної сфери спілкування. По-третє, припускаємо, що вибір антропоніма у тій чи іншій комунікативній ситуації залежить і від психолінгвістичних чинників, адже кожен звук на підсвідомому рівні сприймається по-різному: він може відчуватися як поганий чи гарний, приемний чи відразливий, добрий чи злий. Очевидно, що й прізвисько, як і будь-яке інше слово, сприймається залежно від йогозвучання. Добираючи назну для комунікативного акту, комуніканти, можливо, підсвідомо вкладають у неї власні смаки, виражаюти через неї як свій внутрішній психологічний стан, так і ставлення до співрозмовника [1, с. 95].

Близькою до попередньої є функція *ідентифікаційна*. У сучасному соціумі, незважаючи на загальнообов'язковий характер офіційних найменувань, створюються умови й для використання одиниць неофіційної антропосистеми. Прізвисько виникає як певна відповідь на ситуацію присвоєння однакових імен різним людям, тому в побутовому спілкуванні воно може використовуватися замість усієї тричленної офіційної форми, наприклад: *Косій* замість Косихін Вадим Васильович; *Крот* замість Кретов Дмитро Вікторович та ін.

Ця функція яскраво виявляється, коли метою адресанта є уточнення даних про об'єкт повідомлення, наприклад:

— Передайте Катерині Якимовій, що їй бандероль прийшла.

— А якій це Катерині?

— Та *Лепеті*;

або:

— А чого це *Тóкаря* нема?

— Кажуть, ноги болять (про чоловіка, ім'я якого Михайло).

Зазначимо, що тут не менш важомою є роль і адресата, оскільки саме для нього призначене повідомлення і саме він інтерпретує почутие відповідно до свого когнітивного досвіду. Дуже важливо, щоб закодована у прізвиську інформація декодувалася адресатом відповідно до задуму мовця. Єдність же опозиції кодування / декодування простежується тоді, коли адресант повідомлення й адресат є членами одного колективу.

Для прізвиськ характерна також і функція *диференційна*, тобто функція розрізнення індивідів. Так, в умовах сучасного села, коли майже в кожному проживає по кілька сімей з однаковим прізвищем, цю функцію виконує сімейно-родове найменування. Наприклад: три сім'ї Іщенків (с. Малі Качкери Новоазовського району) розрізняються за такими спадковими назвами, як *Снігурі*, *Півні*, *Удакі*. П'ять сімей Іванченків (с. Кузнецово-Михайлівка Тельманівського району) мають такі сімейно-родові прізвиська, як *Буртакі*, *Вовкі*, *Лінники*, *Мовчани*, *Трояні*.

У шкільних колективах диференційну функцію виконують прізвиська учителів: *Джóуль* — учитель фізики, *Музикáнт* — викладає музику й співи, *Хімік* — учитель хімії, *Худóжница* — учителька образотворчого мистецтва. Серед учасників гуртка художньої самодіяльності функціонують прізвиська *Удáрник* — грає на барабанах,

Байнчик — грає на баяні, *Поёт* — гарно читає вірші; членів секції боксу прозивають *Кличко*, *Алі*, *Чемпіон*; прізвиська *Геймер* — уміє грати в різні комп’ютерні ігри, *Стратег* — добре грає в ігри-стратегії — належать членам гуртка інформатики. У таких випадках антропонім вказує ї на належність особи до якогось певного колективу, і на її місце в цьому колективі.

На нашу думку, інтенція до початку комунікації породжує потребу у виборі того чи іншого найменування, а поставлена мета (розрізняючи за якоюсь ознакою, підкреслити ставлення адресанта до пойменованого, образити, звеличити або принизити) остаточно визначає використання прізвиська в комунікативному акті.

Прізвисько також виконує функцію «*уведення в ряд*». Як зазначає О. Суперанська, особи певних національностей, соціальних груп, або ті, хто проживає на певній території, чи члени однієї сім’ї повинні мати імена, в яких використовуються визначені лексичні основи або морфологічні показники [12, с. 96]. Так, у с. Оленівці Волноваського району три сім’ї другого покоління і дві сім’ї третього покоління, що походять з роду Узенюків, прозиваються сімейно-родовим найменуванням *Кашовáри*, що утворилося від індивідуального прізвиська діда *Кашовáра* — у колгоспі варив пойло (кашу) для худоби. Усіх жителів сел. Керамік Макіївської міської ради прозивають *Війвими*, бо на в’їзді до населеного пункту колись була криниця-копанка з водяними блохами.

У прізвиськах яскраво виражається *соціальна* функція, оскільки вказівка на місце людини в соціумі має вагоме значення як для кожної окремої людини, так і для колективу загалом. Високий чин, важлива посада, бідність, багатство та ін. — усе це здавна привертало увагу інших людей. Тому й найменування, які в цьому разі присвоюються, досить точно відображають як соціальний статус самого носія, так і ставлення до нього з боку інших: *Багатíр* — старший син у багатодітній сім’ї, швидко став на ноги; *Бáрин* — дуже швидко розбагатів; *Дóлар* — завжди є долари; *Кулáк* — заможний, має велике господарство; *Мозоля́стий* — заможний, але дуже важко працює; *Шик* — живе на широку ногу; *Батráк* — бідний, наймається до людей на будь-яку роботу; *Безúглий* — довго не мав своєї хати; *Дай-Дай* — жебракує; *Цвýнтарний* — сім’ї не має, якщо люди залишають їжу на могилах, то чоловік її забирає.

Одним із головних чинників використання таких прізвиськ у комунікативному акті є не сам факт позамовної дійсності (бідність, багатство та ін.), а те, як це сприймається й оцінюється адресантом та адресатом повідомлення, а також іншими членами соціуму. Прикладом позитивного ставлення є прізвисько *Багатýр*, негативної, осудливої — *Дай-Дай*, *Шик* та ін. Щоправда, тут треба брати до уваги й те, у яких зв’язках перебувають адресант, адресат та найменований: у першому випадку прізвисько виникло й побутує в межах сім’ї — самі батьки так назвали старшого сина. У другому — прізвиська присвоєні й вживаються в комунікації не родичами, а сторонніми людьми, які оцінюють ситуацію стосовно себе і тих норм сприйняття реалій позамовної дійсності, які склалися в певному соціумі. Так, негативно сприймають не тільки жебракування, а й те, коли людина хизується своїми статками (*Шик*); позитивно сприймають людей, які досягають благополуччя за рахунок своєї власної праці (*Мозолýстий*).

Соціальну функцію виконують і прізвиська, що побутують у формі повних імен, їх варіантів, імен по батькові, що пов’язано з порушенням соціальних конвенцій іменування особи і бажанням виразити суб’єктивне ставлення до іменованого («ставлюся не так, як усі — називаю не так, як усі») [9, с. 32]. Наприклад, дорослого чоловіка прозивають *Васіонíком*, бо має свою сім’ю, але мати продовжує ним опікуватись; під час спілкування дівчинку 14 років називають *Петрóвна*, щоб підкреслити поважне ставлення до неї, а також «недитячі» розумові здібності, розсудливість (пор.: *Галýна Сергíївна* — прізвисько геройні телесеріалу «Татусеві доњки»). Соціально маркованими є прізвиська, що надаються чоловікам за іменем баби чи матері: *Марýна*, *Дýся*; дружини: *Лýбочка*, *Лýся*, *Марусýк* та ін., оскільки статус чоловіка як глави сім’ї чи роду є однією з визначальних констант патріархального мислення [2, с. 34].

Як уже зазначалось, серед усіх інших антропонімів прізвиська виділяються тим, що вони не тільки називають людину, а й розкривають її сутність (з погляду того, хто називає), характеризують за певними ознаками. Але прізвиська не просто дзеркально відображають такі ознаки, а й виражают суспільну думку, оцінку цих ознак з позицій моралі, етики і навіть естетики [6, с. 6; 7, с. 106]. Саме тому в комунікативному процесі яскраво виражається *емоційно-експресивна* функція цих антропонімів.

Прізвиська виражаютъ **насмішку**, глум: *Товстозадий* — жадібний, *Трояношиця* — збирає макулатуру, *Безкішкий* — дуже худий, *Спόнсор* — чоловіка часто били і відбириали гроші; **іронію, жарт**: *Кабан* — дуже худий, *Два Метри Красоти* — високого зросту, *М'ясцé* — дуже любить м'ясо; **зневагу, осуд**: *Прóбка* — жінка ніколи не буває тверезою, *Блудний Син* — хлопець часто тікає з дому, *Сексом* — часто на всіх доносить; **доброчиливість, любов, приязнє ставлення**: *Вíшенька* — внутрішньосімейне прізвисько, *Пýсаний* — красивий, *Архімéд* — розумний, *Пан Лéкарь* — чоловік лікує односельчан від усіх хвороб; **співчуття**: *Кривéнька, Німéнька, Слíпéнька*.

У комунікативному акті реалізується й **фатична** функція прізвиська, суть якої полягає у встановленні контакту між учасниками спілкування. До фатичних належать внутрішньосімейні прізвиська дітей, наприклад: *Бурундучóк, Мýшка, Синíчка, Чýжик* та ін.; найменування, що вживають у спілкуванні закохані, подружжя, напр.: *Тигрóля* — так чоловік називає дружину, *Кóзлик* — так називає дружина свого чоловіка. Внутрішньосімейні прізвиська вживаються безпосередньо під час звернення до людини, від їх використання не тільки не відмовляються, а й досить часто намагаються урізноманітнити асортимент, однак про їх існування повідомляють неохоче.

У молодіжних замкнутих колективах фатичну функцію виконують прізвиська, мотивовані іменами та прізвищами носіїв. Це запозичені еквіваленти імен чи їх скорочені форми: *Алекс, Сáндро* < Олександр, *Жан* < Іван, *Ніколá* < Микола, *Гаврюша* < Гаврилов та ін.; імена, що не збігаються зі справжніми іменами носіїв: *Кláва* замість Марина, *Máрфа* замість Марія, *Вáня* замість Артем, *Фéдя* замість Сергій та ін. Ці прізвиська є назвами-табу (вживаються тільки близькими, друзями), засобом відмежування офіційної сфери комунікації від неофіційної, вони надають спілкуванню характеру інтимності. Завдання фатично-го повідомлення — максимальне наближення слухача до мовця, при цьому адресант повинен говорити те, чого очікує від нього адресат, і говорити так, як хотілось би адресату [5, с. 136].

Висновки. У процесі комунікації прізвиська можуть виконувати ще й інші функції (дeйтктичну, адресну, ритуальну та ін.), однак, на нашу думку, проаналізовані нами функції є головними, бо забезпечують встановлення взаємин між комунікантами, соціально маркують індивіда в певній ситуації, надають спілкуванню емоційності та ін.

Перспективи подальшого дослідження. Вивчення прізвиськ з погляду теорії комунікації є перспективним і становить великий науковий інтерес, оскільки це дає можливість розкрити характер взаємодії між людьми, простежити принципи кодування / декодування інформації, виявити вплив комунікативної ситуації на вибір того чи іншого прізвиська.

Список використаної літератури

1. Антонюк О. В. Ім'я як елемент комунікативного акту / О. В. Антонюк, Г. В. Кравченко // Філологія і освітній процес: 21 століття : матер. міжнар. наук.-практ. конф., 30 вересня – 2 жовтня 2010 р. / Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. — Одеса : Вид-во КП ОСД, 2010. — С. 94–96. — Бібліогр.: с. 96. — ISBN 978–966–2106–77–0.
2. Архангельська А. М. Маскулізоване вираження *nomina feminine* та фемінізоване вираження *nomina masculine* у слов'янських мовах: взаємодія «свого» і «чужого» / А. М. Архангельська // Мовознавство. — 2007. — № 1. — С. 23–37. — Бібліогр.: в підрядк. прим.
3. Василик М. А. Основы теории коммуникации : Учебник / М. А. Василик. — М. : Гардарики, 2003. — 615 с. : ил. — Бібліогр.: в конце глав. — ISBN 5–8297–0135–9.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. В. Бусел]. — К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2001. — 1440 с. — ISBN 966–569–013–2.
5. Винокур Т. Г. Говорящий и слушающий. Варианты речевого поведения / Т. Г. Винокур. — М. : Наука, 1993. — 172 с. — Бібліогр.: с. 161–167. — ISBN 5–02–011563–0.
6. Денисова Т. Т. Прозвища как вид антропонимов в современной речевой коммуникации (на материале прозвищ Шумячского и Ершичского районов Смоленской области) : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.01 «Русский язык» / Татьяна Тимофеевна Денисова ; Смоленский государственный ун-т. — Смоленск, 2007. — 22 с. — Бібліогр.: с. 21–22.
7. Кравченко В. А. Антропонимия приазовских греков : [монография] / В. А. Кравченко. — Мариуполь, 2004. — 232 с. — Бібліогр.: с. 189–203. — ISBN 966–82–06 13–7.
8. Словарь української мови / Упорядкував з додатком власного матеріалу Борис Грінченко : в чотирьох т. / НАН України. Ін-т української мови. — К. : Наук. думка, 1996 — Т. 1–4. — ISBN 5–12–002286–3.
T. 3. — 1997. — 516 с. — ISBN 966–00–0053–7 (3).
T. 4. — 1997. — 616 с. — ISBN 966–00–0082–0 (4).

9. Смольников С. Н. Актуальная и потенциальная русская антропонимия / С. Н. Смольников // Вопросы ономастики / Урал. гос. ун-т. — Екатеринбург, 2005. — № 2. — С. 23–35. — Библиогр.: с. 35.
10. Стаханова И. С. Заглазные прозвища в школьной коммуникации: коммуникативно-прагматические и мотивационные модели / И. С. Стаканова // Известия Волгоградского государственного университета. — 2011. — Т. 59, вып. 5. — С. 47–50. — Библиогр.: с. 50.
11. Стаканова И. С. Отношение «автор — адресат» в прозвищной номинации (на материале школьных прозвищ) / И. С. Стаканова // Известия Волгоградского государственного университета. — 2010. — Т. 50, вып. 6. — С. 117–120. — Библиогр.: с. 120.
12. Суперанская А. В. Общая теория имени собственного / А. В. Суперанская. — М. : Наука, 1973. — 366 с. — Библиогр.: с. 330–351.
13. Федотова Н. М. Сучасні прізвиська Луганщини: когнітивна прагматика творення тексту оніма : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / Федотова Наталя Михайлівна ; Харківський національний ун-т ім. В. Н. Каразіна. — Х., 2008. — 20 с. — Бібліогр.: с. 16–17.

Антонюк Е. В.

кандидат филологических наук,
доцент кафедры украинской филологии и культуры
Донецкого национального университета (г. Винница)
e-mail: antonyuk.len@yandex.ua

ПРОЗВИЩЕ КАК ЭЛЕМЕНТ КОММУНИКАТИВНОГО АКТА

Резюме

Статья посвящена исследованию одной из актуальных проблем современной ономастики — функционированию прозвищ в коммуникативном процессе. На основе живого фактического материала проанализированы функции прозвищ, выполняемые ими в коммуникативном акте.

Ключевые слова: прозвище, функции прозвища, коммуникация, коммуникативный акт.

Antonyuk O.

Ph.D., Associate Professor

Department of Ukrainian Philology and Culture of the Faculty of Philology

Donetsk National University (Vinnytsia)

e-mail: antonyuk.len@yandex.ua

NICKNAME AS A PART OF THE COMMUNICATIVE ACT

Abstract

The article is dedicated to the research of one of the urgent problems of modern onomastics — functioning of nicknames in communicative process. The aim of the work is analysis of use features of nicknames in communicative act by characteristic of functions they execute. The object of the study is the framework of nicknames, collected in different age groups of carriers. The subject of the research is linguistic and extralinguistic processes, contributing to emergence, diffusion and functioning of nicknames, and also regulating their use in communication. Nickname functions, performed by them in communicative act (nominative, identifying, differentiating, of introduction to a range, social, emotional-expressive, phatic), are analyzed on basis of the live factual data. The conclusions, that these functions provide establishment of relations between communicants, socially mark the individual in a particular situation, give communication emotionality, are made. The prospects of the study nicknames in foreshortening of the communication theory consist of possibility to reveal nature of interaction between people, to track principles of encoding / decoding information, to detect influence of the communicative situation on the choice of nickname.

Key words: nickname, nickname function, communication, communicative act.

Надійшла до редакції 18.05.2015